

Učenie pre život dáva deťom zo znevýhodnených rodín šancu na lepší život

Program Učenie pre život už piaty rok pomáha deťom a ich rodinám zo znevýhodneného prostredia postaviť sa na rovnakú štartovaciu čiaru s deťmi z majority. Cieľom programu je prostredníctvom správnej výchovy detí vo veku 0-6 rokov rozvíjať ich potenciál tak, aby sa v budúcnosti plnohodnotne začlenili do spoločnosti.

Obdobie od narodenia až do šiestich rokov je v živote človeka mimoriadne dôležité. Do šiesteho roku života sa podľa viacerých výskumov vyvíja až 85 % osobnosti dieťaťa. Vtedy sa dieťa učí rozumieť svetu okolo seba. Snaží sa opakovať to, čo robia a ako sa správajú jeho blízki ľudia.

„Mnoho detí zo znevýhodneného prostredia nemá v ranom období dostatok interakcií, ktoré ich správne rozvíjajú a z toho dôvodu sa ocitajú na okraji spoločnosti, kde často zostávajú uväznené aj v dospelosti. Následne sa z nich stávajú rodičia, ktorí nemajú možnosti a ani nevedia, ako sa kvalitne venovať deťom. Naším cieľom je pomôcť rodinám vymaniť sa z tohto začarovaného kruhu, aby oni a ich deti mali šancu na lepší život,“ hovorí Monika Majerčíková, koordinátorka programu Učenie pre život.

Program pomohol už 400 rodinám

Bezplatný program Učenie pre život zastrešuje Únia materských centier v spolupráci s poisťovňou Generali už piaty rok. Za ten čas pomohol vyše 400 znevýhodneným rodinám, v ktorých majú deti zdravotné znevýhodnenie, rodičia nemôžu pracovať, alebo je ich príjem veľmi nízky, rodinám, ktoré uviazli v dlhovej pasci alebo v násilných vzťahoch, ale aj jednorodičovským domácnostiam či mnohopočetným rodinám, ktoré žijú vo vylúčených komunitách.

„Materské centrá sa jednoducho otvorili pre rodiny, ktoré mali rôzne bariéry, pre ktoré doteraz naše programy nevyužívali. Niekedy to bol nedostatok peňazí – lebo áno, pre niektoré rodiny sú aj dve eurá týždenne a ďalšie dve na cestovné, teda dvadsať eur mesačne veľa. Premýšľajú, či si ich môžu dovoliť presunúť z kolónky „potraviny“ alebo „plienky“ do kolónky „vzdelávanie“. A potom sú to bariéry v nás: „Bude to bezpečné miesto pre mňa a moje dieťa? Nebude ostatným vadiť jeho hendikep? Nebudú na nás pozerat' cez prsty, lebo im bude jasné, že bývame chudobnejšie ako oni,“ hovorí Daniela Konečná, riaditeľka Únie materských centier.

Do programu je v súčasnosti zapojených 11 materských centier na celom Slovensku. Každý týždeň sa v nich stretávajú rodičia s deťmi na workshopoch vedených vyškolenými líderkami a pomocou Montessori metódy sa hravou formou učia postupne rozvíjať zručnosti, schopnosti a vedomosti svojich detí. Program je zameraný na rozvoj jemnej motoriky, koordináciu pohybov a tréning schopnosti sústredenia, rozvoj zmyslov a reči, rozvoj matematického myslenia a aktivity každodenného života, či zaujímavosti o svete okolo nás. Rodičia sa po absolvovaní programu naučia ako rozvíjať u detí ich prirodzenú zvedavosť, zručnosti a celkovo získavajú aj väčší záujem o vzdelávanie detí a aj seba.

„Viac ako 83 % zúčastnených rodín po absolvovaní programu konštatuje, že získali lepšie kompetencie, ktoré môžu využiť pri výchove detí, a 76 % rodičov sa vplyvom programu venuje svojim deťom viac. Traja zo štyroch rodičov nadobudli istotu, že svoje deti vychovávajú správne. Toto hodnotenie získané od rodičov je dôkazom toho, že program rodinám pomáha meniť rodičovské kompetencie a výchovu detí k lepšiemu. Veríme, že o pár rokov sa ukáže pozitívny vplyv programu na deti v podobe ich dosiahnutých životných cieľov,“ hovorí Monika Majerčíková.

Inklúzia v praxi

Nie je to však len o vzdelávaní rodičov a detí, ale aj o vzájomnom poznávaní a prijímaní odlišností. Vďaka programu sa totiž materské centrá viac než inokedy otvorili znevýhodneným rodinám, ktoré by samé od seba do centier neprišli.

„Vôbec nie je jednoduché zmeniť niečo, čo funguje, na niečo iné, čo funguje ešte férovejšie, lepšie, ľudskejšie. Vyžadovalo si to veľmi veľa nadšenia, ale aj sebareflexie. Líderky materských centier sa museli pozerat' na seba a pýtať sa: „Ako vysvetlíme ostatným mamám, že niektoré nemusia platiť za aktivity? Čo im povieme, keď sa budú pýtať, prečo poskytujeme výhody? Ako zdôvodníme, že to má prínos pre ich deti?“ Najväčšou úlohou bolo vysvetliť ostatným maminám, že náš svet nie je čierno-biely, ale rôznofarebný, že je potrebné učiť deti tolerancii, pomáhaniu, spolupráci... že to všetko zvyšuje kvalitu aj ich života,“ hovorí Ida Želinská, sociálna poradkyňa a garantka programu Učenie pre život.

Viac než vzdelávanie

Program sa v priebehu rokov vyvíjal a prispôboval potrebám rodín zo znevýhodnených komunit. Okrem **vyše 1 400 kurzov v priestoroch materských centier** sa podarilo zrealizovať aj **letné tábory plné aktivít** pre takmer 800 detí zo znevýhodneného prostredia.

Deťom, ktoré majú nastúpiť do prvého ročníka školy a doteraz nenavštevovali predškolské zariadenie, sa venujú líderky v rámci **špeciálnych doučovaní**. Ich cieľom je, aby deti nastúpili do školy s rovnakými znalosťami, ako majú ich rovesníci.

V rámci programu sú vytvárané aj tzv. **Siete pomoci**, ktoré prepájajú mamičky s inými organizáciami či úradmi, ktoré by im v ich situácii mohli pomôcť. Ak niektorá rodina potrebuje materiálnu či finančnú pomoc, materské centrum im je pripravené podať pomocnú ruku.

Počas pandémie, kedy nebolo možné sa stretávať, sme materské centrá a rodiny z programu vybavili potrebným **technickým vybavením a internetovým pripojením**, aby vzdelávanie mohlo ďalej pokračovať.

V rámci programu vznikla tiež **poradňa Ženy ženám**, prostredníctvom ktorej pomáhajú lektorky mamám z programu nájsť vhodné riešenie ich problémov. Poradia im s vypíňaním tlačív a žiadostí, s riešením finančných problémov či s hľadaním práce a mnohým iným. Ak je to potrebné, lektorky navštevujú rodiny aj v ich domácom prostredí.

Publikácie Učenie pre život

Pre líderky, rodiny z programu, ale aj všetkých tých, ktorí sa venujú vzdelávaniu detí zo znevýhodneného prostredia, vytvorila sociálna poradkyňa a garantka programu Učenie pre život Ida Želinská unikátnu publikáciu, ktorá sa pred pár dňami rozrástla o ďalšie pokračovanie.

„Publikácie nám pomáhajú jasnejšie vysvetliť našu misiu. Je to akási stopa po programe, informácie nielen pre maminy, ktoré do materských centier chodievajú, ale aj pre dôležitých ľudí, ktorí rozhodujú o sociálnych projektoch. V minulom roku sme viac písali o tom, čo je dôležité vedieť, keď program Učenie pre život spúšťame, v tomto sme sa zamerali na to, ako tie programy po celom Slovensku fungujú do detailu,“ vysvetľuje Ida Želinská.

Viac o programe Učenie pre život nájdete na <https://ucenieprezivot.sk/>.

Program Učenie pre život v číslach:

- **5-ty rok** už **program pomáha** deťom a ich rodinám zo znevýhodneného prostredia.
- **11 materských centier**, kde program aktívne prebieha.
- **1 433 kurzov** zrealizovaných v rámci programu.
- **407 rodín** sa zúčastnilo na programe.
- **554 detí** si rozvíjalo svoje zručnosti a potenciál
- **3 292 hodín** skupinového **vzdelávania** a pomoci.
- **2 163 hodín** individuálnych **konzultácií** s rodinami a riešenie ich problémov.
- **226 hodín** práce **v domácom prostredí** rodín.
- **937-krát** si rodiny **požičali rôzne pomôcky** z programu.
- **69-krát** sa stretli **líderky** centier na spoločnom vzdelávaní.
- **795 detí** zo sociálne znevýhodnených rodín sa **zúčastnilo letného tábora** plného aktivít.